

Népvilág

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKE ZIÓ KÖNYA LAJOS.

MEGJELENIK	
m ennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rakóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

A király születésnapjáról

Bécs, aug. 19. A wartholzi kastélyban lefolyt ünnepség legkiemelkedőbb pontja az volt, amikor a felség a hadsereg felajánlott marsallbotját elfogadta és egy másikat Frigyes főhercegnek, a monarchia legidősebb tabornagyának nyújtott át. Utána a király valamennyi tabornaggyal kezet fogott és egyenként szólította magához az új Maria Terézia-rend lovagokat, kiknek a keresztet személyesen tűzte fel mellükre. A kitüntetett lovagokat aztán a királynénak mutatták be. Egy órákor udvari ebéd volt, egyuttal marsallebéd is, melyen Konrád tábornagy mondott felkészöntőt az uralkodóra.

Radzivil herceg nyilatkozata a lengyel megoldásról.

Varsó, aug. 19. Radzivil herceg miniszterelnök a német nagyfőhadiszállásra történt utazásáról úgy nyilatkozott, hogy a tárgyalásokkal teljesen meg van elégedve. Ugyanakkor Ronikier lengyel berlini követ kijelentette, hogy a lengyel kérdés kialakulására nézve kedvezők a kilátások annak a programnak, amit magukkal vittek a főhadiszállásra. További tárgyalások természetesen szükségesek még, de már nem lesznek alapvető természetűek.

A csehek — az antant szövetségesei.

— Egymás ellen is harcolnak. —

Bécs, aug. 19. A bécsi lapok vitatkoznak a cseheknek az antant részéről szövetségessé való elismerése ellen. Rámutatnak a cseh lapok arra, hogy az oroszországi csehek szocialista és nacionalista csoportja ott maradt és ezek egymás ellen is kiméretlen harcot folytatnak.

Nyugaton állandó harcok folynak.

A Wolff-ügynökség esti jelentése: Lystől északra helyi harcok folynak váltakozó sikerekkel, az Ayre mindkét oldalán azonban erős ellenséges támadás hullámzik. Ezek a támadások a szívós német vonalakon meghiúsultak. Az Oise és Amiens között fokozott tüzerharerről kapunk hírt.

A cseh főparancsnok emlékirata.

Vladivosztokból írja a Reuter-iroda, hogy a cseh főparancsnok emlékiratban közölte a szövetségeseik képviselőivel, hogy a legnagyobb mértékben szükséges a sürgős segítség, hogy lehető legyen Irkutsk-felé az előnyomulás. Ha a szövetséges haderők hat hét alatt nem érik el a várost, akkor ez egyet jelentene az összes szibériai cseh-sziávok elvesztésével és Oroszországnak a németek kénye-kezdére kiszolgáltatásával.

Hajóelsüllesztések.

London, aug. 18. Egy Londonban kiadott hivatalos jelentés megállapítja, hogy 15-én két angol torpedóromboló aknára futott. A robbanás következtében 26-an eltűntek, sokan meghaltak és megsebesültek.

Uralkodónk születésnapja külföldön.

Budapest, augusztus 19. Öt éves megszakítás után először ülték meg Moszkvában az osztrák-magyar uralkodó születésnapját. Az ünnepélyen, mely emelők fényes lefolyású volt, megjelentek az ottani osztrák-magyar hivatalok vezetői, számos hadifogoly tiszt, valamint a lengyel kolónia egy képviselője. A miholevi püspök ünnepi beszédében magasztalta Károly király békeszeretét. Kiebben és Stockholmban hasonló fényes ünnepelték királyunk születésnapját.

Agyonlőtték a Fogdmeg Palit.

— A zsebmetsző szabadkai szökevény végzete. —

Budapest, aug. 18. A császári és királyi hadosztály bíróság keretében megalakult rögtönítélő bíróság 16-án Vukovics Pál népfőlkelő gyalogost, a tolvajvilágban Fogdmeg néven ismert zsebtolvajt, szökés büntetésért halálra ítélte. A halálítéletet ugyanazonnap végre is hajtották.

Igy fejezte be életét a Fogdmeg Pali, aki réme volt a szabadkai csendőrségnek és a katonai rendőrségnek, mert akárhányszor elfogták, mindig megszökött. Tavaly fedezet

mellől küldték a haretérre, de onnan is meglógott. — A szabadkai állomáson rendszerint akkor csipte el a katonai rendőrség, — amikor vonatra akart szállni, hogy folytassa zsebmetszéseit. Fogdmeg Pali a háboru alatt került ki a váci fegyházból és ment el katonának. — Mikor gyereke született, — mindig hazalógott Szabadkára és a csecsemőt fiakkoron, zenével hordozta körül a városban. de most elérte dicstelen életének dicstelen végzete.

Borzalmas fejtelenség a lisztkiadás körül.

Szabadkán tudvalevően mindenki, aki maga nem termelő, úgy kapja meg a gabonáját, illetve lisztjét, hogy a városi közéletvezető hivatal állít ki részére beszerzési utalványt és őrleli tanusítványt. A beszerzési utalványra ráírják, hogy melyik napon kell egy meghatározott malomba elmenni a lisztért. Mikor a rengeteg ember megjelenik például a Margit-malom előtt, akkor adják tudtukra, hogy előbb be kell fizetniük a lisztárát és jöjjenek majd „szerdán vagy esütörtökön”. Szó-

val még nem is tudják, mikor lehet a lisztért járni. Fáradjon hát be az a szegény asszony, aki esetleg pusztán lakik, háromszor egy-egy fél napra a 30—40 kiló lisztért. Sok Palicson laló tisztvelő ma is be- küldött egy-egy felfogadott budárt, vagy asszonyt a lisztjeért, de nem kapták ki. Így drágítja meg Szabadka városa a tisztviselők lisztjét — (2—3 fél napszámot kell ráfizetni), — mikor a miniszter éppen táviratoz, hogy olcsóbb lesz a tisztviselők lisztje. Ez már mégis csak sok egy kicsit!

Szent István király.

Irta: csikbátfalvai Keresztes János
tiszaistvánfalvai gyógyszerész.

Ezerévesek lettünk mi magyarok. Több mint husz éve, hogy ezredéves határkövünkkel megállottunk. A milléniumkor ünnepeitük nagy napunkat, azoknak a napoknak a tetejét amelyek a világtörténelem ragyogó fénybe tükkel megörökít!

Szent István első szent királyunknak, az ő szent szellemének köszönhetjük ezt mi, ha hálás utókor akarunk lenni ahhoz a nagy eszméhez, ahhoz a tündéklő nap-sugárhoz, amely nekünk tündöklött magyaroknak.

A kard alkotta meg, a kereszt — a katolikus egyház — tartotta fönn fényben és dicsőségben ezt az édes magyar hazát a mai napig. Kérdehetjük önmagunkat e nagy napon — 1918. augusztus huszadikán — hogy mivé lettünk volna e nélkül? léteznénk-e e nélkül ma? Komolyan, őszintén mondhatjuk, hogy nem. Megsemmisültünk volna, eltűntünk volna a többi pogány népekkel együtt a világtörténelem színpadáról, mert nem keresztény államot már akkor sem tűrt volna maga mellett, a már akkor is művelt nyugat.

Szent Istvánnak, első szent királyunk-, koronás apostolunk-, a magyar katolikus Egyház megszervezőjének államiságunk megalapítójának, ünnepét ünnepeleljük ma mi magyarok.

Szent István II. Szilveszter pápa koronájával megkoronáztatva magát ahhoz méltóan is hirdette mint igazi apostol az Ur szent igéit nekünk magyaroknak, püspökségeket, apát- és prépostságokat szervezve, az örök életnek fundamentumát megalapította, elkészítette nekünk magyaroknak, itt a földnek ezen a rögös, poros útján. Tehát Szt. István a magyar királyság alapjait a kereszténység, még pedig a róm. kath. valláson alapuló katolikus kereszténységet tette, hogy drága magyar véreit szilárd kösziklára emelje.

A magyar nemzet hű is maradt 500 évig Szt. István végrendeletéhez, katolikus volt igaz-
vérig.

Jött a hitújítás, amely megakart dönteni azokat az igazságokat, amelyeket a római szent egyház 16 évszázadon keresztül becsülettel tanított. Megbomlott a magyar hite, ezer és ezer téglája hullott ki a magyar római egyháznak, de nem semmisültünk meg, hanem újabb öntudatra ébredtünk. A nemzet zöme azonban hű maradt őseinek, hogy úgy mondjam, tényleg magyar vallásához, úgy hogy ma is a sziamagyarok hite háromnegyed részben róm. kath. A hitújítás az igaz magyar hitet nem tudta legyűrni, csak részben vált nyilaslókat a hatalmas magyar ksholikus hitéleten. A magyarok becsülték szerették tovább a római hitvallást, amelynek ereje fejlődésében és megizmosodásában anyai szeretettel és jósággal ápolta, gondozta édes hazánkat. Különösen a török világ alatt mentvére maradt annak. Jött a sok „balsore, amely régen tép”, jött a szabadságharc fénykora, jött a szomorú, gyászos elnyomatás korszaka. A magyar népnek hite volt akkor is az erőssége, a talizmánja. A ma-

gyar oltárok, harangok együtt örültek, sirtak a nemzettel 1000 éve.

Mi szegény magyarok, kiknek sem faji, sem nyelvi rokonságunk sincs egy nemzettel, egy néppel sem, több mint ezer éve állunk a világ milliója között, egymagunk állunk dicsőségben, becsületben.

Most a világháborúnak ötödik évében ötödször készült reánk szent királyunk nagy napja, erőt és háterságot meritünk szent ne-

vének hallatára, a világháboru rettenetes förgődjében a világtörténelem kődös, ismeretlen korszakának a küszöbén születünk ujja.

Milliók ajkáról szól a könyörgés e napon: Szent István, magyarok szent királya, tündéklő eszünk, légy a mi vezérünk továbbra is, békében-háborúban egyaránt, ne hagyj el minket és könyörögj értünk! miértünk, a te népedért, szegény magyarokért! Könyörögj! Könyörögj!

Rablógyilkos gyerekek.

— 10 és 6 évi fogházat kaptak. —

(Saját tudósításunk.) Sokak előtt emlékeztetés még az a rémes rablógyilkosság, amelyeket Adán, Kádár Jenő szállásán követett el két suhanc 1917. december 20-án, este. Egy 17 és egy 16 éves adai suhanc — egyikük se tud se írni, se olvasni — akkor este, előzetes megheszélés után, beállított érv. Csábi Pálnéhoz és előadták neki, hogy lovat akarnak venni egyik tanyán, de az utat a sötétben eltévesztették.

Mikor az özvegy, aki 10 éves leányával volt otthon és éppen kenyéret dagasztott, elmondta nekik, hogy esetleg ő is eladná nekik a lovat, kihívták az istállóba s ott a nagyobbik suhanc hátulról

egy karóval fejbevágta s aztán, mikor elesett, a kisebbiket azzal fenyegette meg, hogy őt szurja le, ha a nála lévő konyhakést nem dűfi az asszonyba.

A 16 éves kőlyök aztán a kést az asszony hátába dőfte úgyhogy az a tüdőt átszurta. Azután bementek a szobába s a kislányt kényszerítették, hogy adja elő a pénzt. Mindössze 68 koronát kaptak, de azzal is mezelegedtek, távozásuk előtt azonban Csábinét, aki még élt, börtönverték.

A szabadkai kir. törvényszék a nagyobbik fiút 10 évi, a kisebbiket pedig 6 évi fogházbüntetésre ítélte. A szegedi kir. ítélőtábla az ítéletet most helybenhagyta.

A polgármester

gépszijjának tolvaja.

— Tanulságot a tolvajoknak. —

(Saját tudósításunk.) Megrögzött tolvaj ügyével foglalkozott a kir. Kuria. A tolvaj Csöke Kálmán 29 éves szabadkai lakos, — aki még 1917. február 1 én Bíró Károly dr. polgármester birtokán Nagyfényen, a bezárt csaplogépbőrdőbe bemászott az ablakon át és onnan egy 13 méter hosszú gépszijjat ellopott.

Csóke, aki többszörösen büntetett tolvaj, a polgármesterhez volt kiadva mezei munkára. Talán azt hitték, hogy egy ilyen hatalmas urtól nem mer lopni. De Csöke nagyon esőkönyös tolvaj volt: neki mind-egy volt, ha a despotáé, ha másé. A szijjat nyugodtan földarabolta és eladott 12 darabot Csurgó Jánosnak, — 4-et egy harmonikáért cserélt el Jakus Istvánnal, 3-mal pedig Szakál Györgynél akarta megváltatni a csizmáját.

A szabadkai kir. törvényszék Csöke Kálmánt 9 hónapi börtönre ítélte. A polgármester vallomása szerint ugyan, aki 300 koronára becsülte a használt gépszijjat, fegyver ház járt volna neki, de a bíróság megállapította, hogy a szijj 200 koronát sem ért és így csak börtönbüntetését kellett alkalmazni. A szegedi ítélőtábla Csöke büntetését egy évi és 8 hónapi börtönre emelte föl s ezt az ítéletet a kir. Kuria most jóváhagyta.

— Lelkészek ruhabezzerzési segélye. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a minisztérium ruhabezzerzési segélyt biztosít azon lelkészek részére, akiknek jövődelme a 3000 koronát meg nem haladja és a segédlelkészeknek, ha jövedelmük az 1000 koronát meg nem haladja. A segély egyenként 1000 korona.

NAPI HIREK.

— A holnapi istentisztelet. Holnap, Szent István király napján a Szent Teréz-templomban a hivatalos istentisztelet 11 órakor lesz (nem 10-ker!)

— Ki lesz a lengyel király? A régen vitatott lengyel kérdésben megtörtént a nagyfőhadiszálláson a megegyezés. A szövetségesek meggyeztek abban, hogy az új lengyel birodalom élére királyt állítsanak és a trónra Károly István főherceget szemelik ki Lengyelországnak Galiciával való egyesítéséről végleg lemondtak. Ugyancsak mellőzték azt a gondolatot, hogy Károly királyt válasszák Lengyelország királyává.

— A kalocsai rokkanttelep felszentelése. Várady L. Árpád kalocsai érsek tegnap szentelte fel és adta át rendelkezésének a kalocsai rokkanttelepet. A rokkantakat az érsek délben megvendégelte. A felszentelési ünnepség után Kleiner nagypüspök mondott köszönetet az érseknek áldozatkészsgéért, mellyel lehetővé tette a nemes emberbaráti és hazafias intézmény létesítését. Deák Imre egyesületi titkár felmentette, hogy a telep létesítését elsősorban az érsek által adományozott százötven kat. hold és 150 ezer korona tette lehetővé. A telep létesítéséhez az Országos Hadigondozó Hivatal 360.000 koronát adományozott.

— Kitüntetés. A 3. osztályú katonai érdemkeresztet kapták a hadiékülményvel, és a kardokkal: Raffay József, a 86. gyalogezredhez beosztott népf. hadnagy és az ellenség előtt elesett Pirk László, 6. honvéd gyalogezredbeli tart. hadnagy. A Saigum Laudiszt kapták a kardokkal: Gobasits József, Barotka János, Székely Odón és Maurer Péter tart. hadnagyok a 6 os honvédeknel.

— A legfiatalabb bácskai hadnagyk. Tegnap, a király születés-napi évfordulóján öfalsége több fiatal bácskai katonai akadémikust is kinevezett hadnaggyá. — Ezek, akik mind idő előtt léptek be a hadseregbe, a következők: 1917. szept. 1-i ranggal lettek hadnagyk: Ogrine Ferenc a 8. huszárezredben, Zeitler András a 23. és Markovich Iván a 86. gyalogezredben, Olajos Sándor és Fejes Károly a 6. honvéd gyalogezredben, Szappanos István és csukási Gartner Lajos a 4. honvéd huszárezredben.

— Szent István nap nem huzatalan nap. Az országos Közélelméleti Hivatal folyó hó 20-ára, azaz keddre, a Szent István-ünnepre való tekintettel az enapra eső huzatalan nap tilalmát felfüggesztette.

— A szombati palicsi kabaré. Szombaton este jól sikerült kabarét rendezett — hadi jótéonyokra Pfalz Rezsőné Palicson. Acs Jenőnek a pénz hatalmáról írt gyönyörű versét szavalta Mikosevich Margit. Molnár Ferencnek a jövő állatkertjét kacagtatóan adták elő Szabó Gyula és a konferáló. — A kis Pfalz Buszka roppant ügyesen táncolt. A zeneszerző c. komédia viharos tapsokat szerzett az játékosnak és kellemes perceket a hallgatóknak. Előadták: Geröfy Böske, Szabó Gyula, Barakovich Tini, Mikosevich Margit és Szász Imre. Walter müncheni zongoratanár előkelően interpretálta Caphint és Dvorzsákot. — majd Szabó Gyula kuplékat énekelt. A közönség most jól viselkedett; máskor ugyanis mindig akadtt egypár kevésbbé nevelt rakoncátlanok. Most ezek szerepét a palicsi kutyák vették át, melyeknek a vonítása egész kardalt rögtönzött az előadás alatt.

— Egyházmegyei hírek. Gauder István Apatinból Jánoshalomra, Horvath Károly Janoshalmáról Kalocsára, Wier János a tabori lelkesítő szolgálatot felmentetvén, Apatinba kápláni minőségben áthelyeztettek. — A kalocsai érseki hatóság Barth Benedek, Szommer Károly, Koczka József, Böhm Jenő, Bohort Péter és Garai Bela papokat a Katib. Népszövetség által szept. hó első napjaiban tartando szociális kurzusra küldötte ki.

— Tanügyi hírek. A vall. és közokt. miniszter áthelyezte Borovics Mária hosszufalui áll. polg. iskolai tanítóát a palánkai áll. polg. leányiskolához.

— Uj századosok. A király dr. Varga György és Konkoly Károly 6. honvéd gy. ezredbeli népfőkelő főhadnagyokat századosokká nevezte ki.

Király Ernő,
a Király-színház dédelgetett ked-
vencének
szezonyító előadása,
augusztus 21-22-én, szerda, esütő-
tök.

Lifka moziban
Jegy már kapható.

islutri nyertesei. A tegnapon megtartott „Kislutri” kisorsolt de még be nem jött következő nyeremény első tárgyak folyó hó 24. napomon Dezső-laktanyában század parancsnokságnál átadása ellenében átve

- 41, 93, 124, 216, 225,
- 295, 311, 342, 370, 372,
- 425, 474, 478, 526, 554,
- 664 670, 693, 703, 705,
- 842, 940, 1055, 1057,
- 104, 1308, 1609, 1707, 1759,
- 81, 1 86, 1803, 1883, 2012,
- 95, 2213, 2225, 2253, 2262,
- 307, 2323, 2328, 2342, 2407,
- 413, 2431, 2432, 2530, 2545,
- 559, 2580, 2642, 2658, 2671,
- 2746, 2758, 2761, 2806 2851,
- 987, 3062, 3069, 3219, 3321,
- 390, 3423, 3507, 3528, 3533,
- 634, 3652, 3741, 3745, 3773,
- 340, 3831, 3855, 3872, 3934.

ehírvék a fiatal gépészeket. Védelmi miniszter leiratot a város tanácsához a közli, hogy az 1894—1900. évekhez tartozó gépészek és szeptember 30 án túl semmi évek között fel nem ment-

ubileum. Horváth Endre, a posta főnöke a napokban polgári évének 25-ik évjárt. A bajai posta ez alkalommal melegen ünnepelte kiváló

Kétszer kapta a vaskoronát. Kralj Brankó 23. gyalogos szwad az ellenséggel szemben vitéz és eredményes harcolásért másodszer kapta a vaskoronát 3. osztályát a hadi-nyel és a kardokkal díjazva-

Milassia Mária Palicson. A fűrdőigazgatóság augusztus 18-án Szent István napján Pesten 9 órakor a Vigadó díszteremben a „Háró Szurmay Sándor” díjára Milassia Mária, delevény, továbbá Pukecz Ella és Sándor közreműködésével versenyt rendez. — Műsor: 1. Troubadour, nagy ária. — Milassia Mária. 2. Brahms: Gyermekjátékok mind csendesebben. — Műsor: Egy vén király volt. — Grieg: Jer édesem, jertem. Énekli: Milassin Mária. 3. Sándor: Saját szerzemény. 4. Saint-Saens: Sámson és Dávid. Csók ária. — Jensen: Gyermekjátékok szél a lantom. — Milassin Mária. 5. Lányi: Vagyódás, Siófokra megy a víz. Oh mére, mére! Énekli: Milassin Mária. — 10 perc szünet. — Műsor: Pillangó kisasszony. — Műsor: Pillangó kisasszony. — Milassin Mária, Suzuki — Pukecz Ella. Sharpless konzul — Máthé Sándor. A zongoránál Lányi Ernő. — Belépőjegyek árai: I. hely 8 K, II. hely 6 K, III. hely 4 K. — Szabadkán Heumann Mór kereskedésében, Palicson pénteken a bazárban válthatók. Hang-nyel után Szabadkára külön moszkosok indulnak.

Hogyan kapunk szódát? A városi miniszter értesíti az alispán (polgármestert), hogy a törvényhatóságok maronátrón (lugkó) kristályszódakészletét folyó szeptember hó 1-től kezdődően törvényhatóságok első tisztviselőjének irányítása és ellenőrzése mellett fogja ellátni. Az Olaj-

és Zsiradékügyi Bizottság útján a törvényhatóságok első tisztviselője részére kiutalt havonként megállapítandó maronátrón (lugkó) és kristályszódakészletek szigorú ellenőrzés mellett akként bocsátandók a fogyasztóközönség rendelkezésére, hogy a jogos és indokolt szükségletek „az igen korlátozott készletekből” lehetőleg mindenkori kielégíthetők legyenek. Az igazságos szétosztás mellett különös gond fordítandó arra, hogy ezen áruért a kicsinyben való eladásnál (a fogyasztóval való közvetlen forgalomban a maronátrón (lugkó) kg-ként 120 fillér, a kristályszódáért pedig kg-ként 64 fill. követelhető.

— Kinek a veszélyére megy az áru elküldése? A habaru alatt oly sűrű vannak napirenden a vasúti és postai lépések, hogy a háboru alatt az eladó csak akkor jart el a rendes kereskedő pontosságával, ha a postán küldött eseménnyel, még ha a vevő azt nem is kíváná, értéknylvánítás (biztosítás) mellett adta fel, miért is az értéknylvánítás nélkül feladott postacsomag elvesztéséből eredő kár az eladót terheli.

— Gőzfűrés és hengermalom Titeiben. Titei gőzfűrés és hengermalom r. cég alatt 500,000 K alaptőkével (500 db 1000 K n. é. részvény) új vállalat alakult Titeiben. Az igazgatóság tagjai Binder Mór, Berkes Rudolf, Kerpner Lajos, Kerpner Miksa, Polgár Géza és Polák Károly.

— A Szabadkai Gazdasági Egyesület választmányi ülése. A Szabadkai Gazdasági Egyesület f. hó 18-án Törley Gyula elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen 249 új tagot vett fel az egyesület. A folyó ügyeken kívül határozatba ment, hogy az új alap- szabályoknak megfelelő működés fogantatása végett, szeptember 1-én az egyesület helyiségében tisztújító közgyűlést tart. A gazdaság között erősen folyik a szervezkedés; a gazdasági egyesületnek most már 873 rendes tagja van; 4 külterületi gazdákörében, melynek tagjai az egyesületnek egyuttal pertől tagjai is, a tagok száma a 600-at meghaladja. Az egyesület erkölcsi és anyagi támogatásával alakult szövetkezetben az üzletrész-tulajdonosok száma a 700-at meghaladja, a befizetett üzletrészek pedig elértek a negyedmillió koronát.

— Nyomorék hadiárva gondozása. A szabadkai Hadigondozó Népiroda az Országos Hadigondozó Hivatal rendelete alapján közhírré teszi, hogy 6 és 14 éves kor közötti lévő nyomorék hadiárva részére a „Nyomorék Gyermekek Országos Otthonában” ingyenes hely van s egyben felhívja, hogy akik ezen helyet elnyerni és gyógykezeltetni akarják magukat, az itteni Hadigondozó Hivatalnál I. em. 43. városi székhez, alatti jelentkezzenek.

— A 86-osok kabareja. A palicsi Vigadó nagyteremben 22-en, csütörtökön este pont 9 órakor Pfalz Rezső ezredes neje, Tiry Géza és az őt vezérőrnagy és Szokolji Pál alezredes védnöksége alatt, a 86-osok övegy- és árva alapja javára megartandó kabaré iránt érdeklődés. A rendezőség ezután kéri a közönséget, hogy apró gyermekeket, akiknek esetleges ármája az est komolyabb

színelőadásra kártékonyan hatna, otthon hagyni szíveskedjenek. A kabaré műsora a következő: 1. Prológ. Elmondja Pfalz Margit. 2. Molnár Ferenc: Elseje. Tréfa. Előadják: Barakovics Tinike és Szabó Gyula. 3. Műdalok. Énekli Czittler Vilma, zongorán kíséri Waldner Károly. 4. Egyed Zoltán: Szerződés. Előadják: Spitzerné Faragó Ella, Geröffy Böske és Szász Imre. Szünet 5. Aktuális strófák. Előadják: Barakovics Tinike és Szabó Gyula. 6. Bruck Miklós: Jenőke elmegy. Vigjáték 1 felvonásban. Előadják: Spitzerné Faragó Ella, Geröffy Böske, Szász Imre és Ács Géza. 7. Máté Sándor saját szerzeményű dalait adja elő. 8. Békeffy László: A lift. Előadják: Barakovics Tinike és Szabó Gyula. Ács Géza konferál. Előadás után tánc. Belépőjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadjuk és hirtalpiang nyugtázzunk.

— Álcendörök Kulán. Kulán azzal az ürüggyel, hogy házkutatást tartanak, álcendörök jelentek meg és a Necza portán 3000 koronát, Blantz Mihálytól pedig 6000 korona készpénzt elloptak. Az álcendörök után nyomoznak.

— Zenta új fűrdőorvosa. A m. kir. földmívelésügyi miniszter dr. Kalivóda Kálmán Zenta városi tiszti orvost a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. fűrdőorvossá nevezte ki.

— A Margit gőzmatom szabadkai telepe (Bercsényi-utca) ezután értesíti mindazokat, akik a Szabadka városi közlelmzési hivataltól kapott buzabeszerezési utalvány alapján a részükre kiutalt lisztmennyiséget f. hó 6-tól kezdve el nem vitték, vagy bármely okból elmaradtak, a nekik járó leszt átvétele céljából f. hó 22-én, vagy 23-án (csütörtök vagy pénteken) a malomban okvetlenül jelentkezzenek.

— A dohánycsempészség ellen. A dohánygyártmány hiány fokozása következtében napról napra több panasz merül fel, hogy a dohánycsempészség mind nagyobb mérvet ölt, amit legnagyobb részben a termelők és kereskedők követnek el. Panaszok merültek fel arra nézve is, hogy a dohányföldesekről a zöld dohányt is ellopják. — Minthogy azonban nemcsak jövedéki érdek, hanem a katonai szükséglet biztosítása szempontjából is kiválóan fontos hadiérdek fűződik ahhoz, hogy a helyi dohánytermés lehetőleg teljes egészében a kincstár rendelkezésére jusson; ennél fogva figyelmezteti a hatóság a lakosságot, hogy ugy a dohánycsempészségtől mint a lopástól annál is inkább tartózkodják, mivel az 1887. évi XLIV. t.-c. 28. § a értelmében a dohánycsempészség és lopás 100—1000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fogják büntetni.

— Megszorítottak a külföldi utazásokat. A hadsergeffparancsnokság kezdeményezéséből kifolyólag a mögöttes országrészről Vorarlbergbe, Svájcba, Hollandiába, Dániába, Norvégiaiba. Svédországba és Utánába való utazásokra nézve kiadott utazási határozványokat — polgári utasokra nézve — a háboru terülmára szigorubb rendszabályok alá vonták. A Svájcba való utazásigazoló okmány szükséges. amelyet a belügyminiszter, továbbá elfellege személye körüli miniszter és az erre feljegesített külképviseleti hatóságok állítottak ki. —

Ezt az utlevelet az insbrucki tér parancsnokságnál az utazás alkalmával feltétlenül láttamoztatni kell, Svájcba utazni csakis Feldkirchen keresztül lehet. — Minden utasnak 10 napi vesztegzárt kell eltölteni az erre megjelölt helyiségekben. Irományokat, nyomtatványokat, terveköt, jegyzékeket, fényképeket, filmeket stb. az utasok nem vihetnek magukkal. Ezeket csak posta útján lehet továbbítani. A Svájcba utazók kötelesek az utlevél kivül még a következő okmányokat beszerezni: Az elsőfoku rendőrhatalóság által kiállított erkölcsi bizonyítványt, a svájci tartózkodás okának hivatalos igazolását és végül egy igazolványt, amely tanusítja, hogy a svájci tartózkodása alatt az utas megélhetése anyagilag biztosítva van. Hollandiába, Dániába, Norvégiaiba való utazásnál igazoló okmányul ugyanolyan utlevél szolgálhat, mint a Svájcba való utazáshoz. Meg van határozva ezenkívül az utirány is, amelyet minden utasnak szigoruan be kell tartani.

— Elsülyedt kenderszállító hajó. A múlt héten Baján elsülyedt egy kenderszállító hajó. A kender kisbabadt a hajóból és a szabad Dunán uszott. Közben nekiment Jeszenovics István malmának, azt összetörte, úgyhogy a gabonát a partra kellett kirakni. Felborította a völgyhajót, 3 nagy gerendát eltört, összetépte a drót- és láncköteleket és összerongálta a malomkerekeit. A kender oly magasan uszott a Dunán, hogy három ember mezetett rá és nem sülyedt el.

— A köztisztviselők lisztellátása. A közlelmzési miniszter leiratot intézett a város polgármesteréhez, melyben elrendeli, hogy a köztisztviselők ez idén lisztszükségleteiket a tavalyi áron vásárolhassák meg. A polgármester intézkedése ez ügyben még nem ismeretes, de nemcsak a javaslat áll elő a közlelmzési bizottság utasítására.

— Sovány disznót senki sem tarthat. Tegnap érkezett a város- hoz és a megyéhez a földmívelési miniszter rendelete, amely kimondja, hogy az összes 35 kg-on felüli sovány sertéseket (a maglók kivételével) szept. 20-ig vagy le kell kötni közfogyasztási célokra hízlatásra, vagy a sovány sertéseket a sertésforgalmi irodának a polgármester, illetve alispán útján megvételre felajánlani. Aki szept. 20-ig e kötelezettségnek nem tesz eleget azt 6 hónapig terjedhető elzárással, 2 ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és a sertések elkobzásával büntetik.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Kedden

Ujdonság Két sláger

ünnepi műsor

Tubarózsa

megszép. dráma 4 felv.

Vendégfogadó a két golyóhoz pompás vigjáték 3 felvonásban.

Előadások: d. u. t. este 1/2 9 kor, vasár, és ünnepnap 1/2 3. 4. 6, 1/2 9

— A Kath. Legény- és Leányegyesület kedden, aug. 20-án este fél 8 órai kezdettel színelőadást tart élőképekkel és táncmulatsággal. Beléptidij 4—2 korona.

— Pálmay Ilka Szabadkán. Pálmay Ilka vendégfelléptével Szabadkán Aug. 24 és 25 én a városi színházban először bemutatásra kerül Medi mint asszony Három a kislány folytatása énekes táncos operette. Sugár Feri, Sziklai Jenő, Inke Rezső, Lázár Margit, Kálmán Lajos, Fehér Arthur, Fenyves Gábor, közreműködésével. Jegyek előre váltthatók a színház nappali pénztáránál 10—12-ig délután 3—6-ig.

— A teherárak fuvarozása. Az üzletvezetőség értesíti a szállító közönséget, hogy Krausz Géza szabadkai máv. szállító által a szabadkai állomásra rendelt gyors- és teherárakülemények házhoz fuvarozásért 1918 évi augusztus hó 18 tól kezdődőleg a következő illetékeket számítják fel: az első 50 kilogramm 2 korona, minden további, bár csak megkezdett 50 kg. után 1 korona árnyilatkozat kiállításáért 4 fillér.

— Hordók ára. Hordókban nincs üzlet, illetőleg a forgalom a legális kereskedők kezéből egészen az alkalmi lánckereskedők kezére játszódott át. A közlelmzési hivatal ezeket most szigorúan fildózi, készleteiket elkoboztatja és súlyos büntetésekkel sújtja, de azért az árak még mindig olyan magasak, hogy azok mellett az üzlet lehetetlen. Új borshordókért 300 K, használtakért 220 - 250 K árról ballani lenként. Olajos, petróleumos és káposztáshordók annyira nem kaphatók, hogy még névleges árak sinek.

— Vasutasok állatjainak takarmánnyal való ellátása. A földművelésügyi miniszter gondoskodni kíván arról, hogy azok a vasutasok, akik saját házi szükségletüknek ezüségletüknek ellátására tehent vagy sertrst tartanak és más uton takarmányhoz nem juthatnak, megfelelő mennyiségű előtakarmányt kaphassanak. Azt az erőtakarmánymennyiséget, amit a miniszter rendelkezésére adhatnak, egyszerre a vasutasok jóléti bizottságának rendelkezésére fogja bocsájtani. Aki tehát korpát vagy olajpogácsát akar a községi elöljáróság által igazoltassa, hogy mennyi állatja van és ezzel az igazolvánnyal forduljon egyenesen a központi jóléti bizottsághoz.

— Rendelet a hadsegélyző célokra szánt adományok felhasználásáról s ellenőrzéséről. A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, amely arról intézkedik, hogy a hadsegélyezés céljaira történt gyűjtések mikénti felhasználása ezenül az Országos Hadigondozó Hivatal által történik. Mindenkinél, akinek valamelyes gyűjtésből kifolyólag hadsegélyezési célra szánt adomány van rendelkezése alatt, köteles azt törvényhatóság első tisztviselőjének 14 nap alatti bejelenteni.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat szíveskedésével könyvnyomdájában Szabadkán, Rakóczi-utca 20. szám

Mozgófényképszínház

Korzó-Mozi műsora:

Kedden: kiváló ujdonság slágerek. **Tubarózsa.** Dráma 4 felv. **Vendégfogadó a kék golyóhoz.** Kínzó vígjáték 3 felv. Szerda—csütörtök: **Mária Carmi** nagyszerű filmje: **A márványszívű asszony.** Drámai színdarab 4 felv. **Kinyomozott vőlegény.** Pompás bohózat 3 felv. Péntek-szombat-vasárnap: **Harry Piet** szenzációs detektívfilm ujdonsága **A Saszem karmái** között. **Izgalmas dráma** 4 felv. **Bunte a karneválon.** Kacagató bohózat 3 felvonásban.

Vizketegséget, sümört, rüht
a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLEISCH-féle eredeti törv. védett
„Skaboform kenőcs“
Nincs szaga. Nem piszkít. Minig eredeti pecsétés dr. Fleisch-féle kérjük. Probatégely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:
DECSY GYULA
„Szent Terézia“ városi gyógyszerár 1. kór Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)
Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljen!

Használt tankönyveket
magas áron veszünk, vagy a mestani iskola évre szükségessékre becseseréljük.
Papirspárga
csomagolásához, szállókötözésre eredeti gyári áron kapható vizálló celloleze. Ajánlatos mielőbb beszerezni.
Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedése, antikvárium és papirspárga gyári raktára. Szabadka, Rudics-u. 14.

„Ferravin“ vasas chinabor.
Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadaozóknak. Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számalan orvosi ajánlás.
Szabadkán kapható. Decsy Jenő úr gyógyszeráránál. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

A világlástartendelelet
határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csak
Tungsram
félwattos lámpákkal
lehet betartani.
Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású **Tungsram-lámpákat.**

Valódi amerikai
fogakésfogserek.
Könnyűségük fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídek, egyezintő szájpadlás nélküli fogak, fogtámasz teljesen érzéstelenítve és festőmészek (plombálások).
Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Eladó ház
A Rakóczi utcában.
Bővebbet a városi tűzoltónál, Szkala őrparancsnoknál

Eladó borok:
Szobonya Bertalan Hergesi Királyhalmán elad pécenyebort 19 hlt. 1917. évi rízlinget-circa 36. hlt. helyben, a vevő hordóiba átfejtve.

Önkéntes árverés
A szabadkai 11037 és 25780 számú telekkönyvi betétek 6 és 7/1 helyrajzi számok alatt Láng János és neje Kötter János nevére felvett ház és belselek (Láng-féle Pilseni Sörház) 1000 K. ki-kiáltási árban a bekebelezett terheknek érintetlen maradásával a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság feldő 22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó 7 napján délelőtti 9 órakor önkéntes bírói árverésén a legtöbb ígérőnek el fog adatni. A közelebbi feltételek a szabadkai telekkönyvi hatóságnál.
Dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók meg.

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a **Szent Antal nyomdában** szerezhetők be

Ujság ár
emberek asszonyok lányok fiúk
havi fizetés vagy magas % azonnal felvételnek a
DÉLVIDEK kiadóhivatalában.
A budapesti Gyakorló írók társaságának szabványos tanfolyam Gabelsberger — Markovits
gyors- és gép
iskolában augusztus hó beiratások a szeptember megnyitól fél éves tartatnak.
Beiratások naponta Szabadka, VI., Istrán

Elegáns kemény készült teljes elberendezés az **Eladó** Grósz